

СКЛЯР Ю.Л., канд. біол. наук, доцент
МАТВІЙЧУК М.С., студент ОС «Магістр»
Сумський національний аграрний університет

ОПТИМІЗАЦІЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

У тезі розглядається питання оптимізації використання земель сільськогосподарського призначення. Наголошується на важливості комплексного підходу до вирішення цього питання з екологічної точки зору. Також розглянуто важливість врахування екологічних показників в процесі використання земель сільськогосподарського призначення.

Ключові слова: екологічна ефективність, ерозія ґрунтів, екосистема.

На сучасному етапі, коли проблеми охорони довкілля стають все більш актуальними, забезпечення сталого розвитку сільськогосподарських систем набуває великого значення. Ефективне використання земельних ресурсів в аграрному секторі вимагає врахування не лише економічних чинників, а й екологічних аспектів. У цьому контексті поняття екологічної ефективності використання сільськогосподарських угідь має особливого значення.

Екологічна ефективність використання сільськогосподарських угідь забезпечує здатність агроценозів підтримувати високу врожайність та якість продукції, зберігаючи природні ресурси та мінімізуючи негативний вплив на екосистеми. Вона забезпечує гармонійне поєднання виробництва продуктів харчування з охороною природного біорізноманіття, підтримкою обґрунтованої родючості, збереженням водних ресурсів. Це означає, що при використанні земель не лише підтримується висока врожайність, але й зберігають навколишнє середовище та різноманітність екосистем [1].

Оптимізація екологічної ефективності використання сільськогосподарських угідь має вирішальне значення для сталого виробництва продуктів харчування при мінімізації негативного впливу на навколишнє середовище. Одним із важливих заходів досягнення цієї мети є дотримання сівозміни та диверсифікації культур. Передбачене, науково обґрунтованою сівозміною, чергування культур допомагає запобігти виснаженню та ерозії ґрунту, зменшує тиск шкідників і хвороб і підвищує родючість ґрунту. Диверсифікація сільськогосподарських культур також сприяє підтриманню біорізноманіття та забезпечує середовище існування для корисних організмів.

Екологічна ефективність проявляється в здатності сільськогосподарських практик збереження структури, родючості ґрунтів та запобігання ерозії. Вона також виявляється в управлінні водними ресурсами, униканні пошкодження та евтрофізації водних джерел, збереженні та захисту лісів, лучних та перезволожених ділянок й інших природних місць існування біоти.

Крім того, екологічно ефективно використання сільськогосподарських земель передбачає мінімізацію використання хімічних добрив та гербіцидів, а також застосування хімічних методів боротьби зі шкідниками та хворобами, що зменшує негативний вплив на навколишнє середовище. Воно також проявляється у розвитку агроєкосистем, які сприяють збереженню природного біорізноманіття та екологічній стійкості. Розвиток агроєкосистемного підходу у сільському господарстві може включати створення природних бар'єрів для захисту від шкідників, використання

біологічного землеробства, де використання природних процесів для боротьби зі шкідниками та органічних видів добрив стає ключовим.

Екологічно ефективне використання сільськогосподарських земель також забезпечується залученням технологій та інновацій, спрямованих на зменшення негативного впливу на довкілля. Технологічні заходи включають використання сучасних методів обробітку ґрунту, ефективні системи зрошення та поливу, а також впровадження точного землеробства, яке дозволяє оптимізувати використання ресурсів та зменшити втрати.

В цілому, екологічна ефективність використання сільськогосподарських земель є ключовим аспектом сталого розвитку аграрного сектору та виявляється в збалансованому підході між високою продуктивністю і збереженням природних ресурсів, та навколишнього середовища для майбутніх поколінь. Посилення уваги до екологічних аспектів у виробництві є необхідним кроком для забезпечення довгострокової стійкості сільськогосподарських систем та збереження довготривалого здоров'я екосистеми [2].

Врахування екологічних показників у процесі оптимізації використання сільськогосподарських земель дозволяють оцінити стан навколишнього середовища та екосистеми, що одночасно пов'язане зі здоров'ям людей та всіх живих організмів. Також це сприяє збереженню земель, водних ресурсів та інших природних компонентів, що забезпечуватиме довготривалу можливість самоочищення екосистем та їх відновлення. Врахування таких показників, також підвищить ефективність сільськогосподарського виробництва. Збалансоване використання ресурсів, застосування екологічно чистих технологій та методів сприятимуть збільшенню продуктивності господарства та зниженню витрат, що в свою чергу забезпечуватиме стабільний розвиток сільськогосподарського сектора.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Педак І. С. Детермінанти оптимізації екологічної політики держави на землях сільськогосподарського призначення. *Державне управління*, 2015 р., № 1 (49). С 93-97
2. Третяк А.М., Третяк В.М., Скляр Ю.Л., Капінос Н.О., Третяк Н.А., Концепція державної програми розвитку земельних відносин в Україні на період до 2030 року. *Агросвіт* № 19–20, 2020. с. 24–31.